

FENOMÉN MIGRÁCIE

v diskurze sociálnych vied.
hlavne etnológie

1/ DEFINÍCIA POJMU MIGRÁCIA

Medzinárodná organizácia pre migráciu definovala migráciu takto:

- *Migrácia je pohyb osoby alebo skupiny osôb z jednej geografickej jednotky (štát, kontinent, región) do druhej cez administratívnu (štátnu, etnickú) hranicu s cieľom usadiť sa prechodne alebo definitívne/trvalo na mieste inom, ako je miesto pôvodu príslušných osôb.*

(CHORVÁT 2009:21)

2/ FENOMÉN MIGRÁCIE A JEHO SÚČASNÁ AKTUÁLNOSŤ

- * Z 200 suverénnych štátov sveta takmer všetky sú zasiahnuté migráciou, a to ako krajiny
 - zdrojové
 - tranzitné
 - cieľové
- * Vo svete žije 190 miliónov osôb v pozícii migrantov, z toho 56 miliónov v Európe

3/ SÚČASÉ MIGRÁCIE NA ÚZEMÍ ČR A SR

Po roku 1993 sa ČR a SR stali cieľovými krajinami:

- * dobrovoľných/ekonomických migrantov

- 321.456 cudzincov v ČR (2006)

- 62.000 cudzincov v SR (2010)

- * humanitných migrantov/utečenci, azylanti

- 1.887 cudzincov v ČR (2006)

- 557 cudzincov v SR (2010)

4/ HODNOTOVÝ ROZMER MIGRÁCIE

Migrácia ako hodnota

- * Migrácia a mobilita sa vyšplhali na popredné priečky najžiadanejších hodnôt
- * Sloboda pohybu sa rýchlo stáva hlavným strategickým faktorom modernej a postmodernej doby (Z.BAUMAN)

Pozitívny rozmer migrácie

- * Prostriedok lepšieho života migrantov
- * Prostriedok populačnej a hospodárskej prosperity cieľových krajín

Negatívny rozmer migrácie

- * Rozrušovanie sociálnej homogenity cieľových krajín
- * Rozmnožovanie ich diverzity – jazykovej, náboženskej, rasovej, kultúrnej
- * Zdroj inakosti a sociálnych napätí – predsudky, intolerancia, konflikty, násilie

5/ MIGRÁCIA AKO PREDMET ZÁUJMU SOCIÁLNYCH VIED

Demografia

Politológia

Historické vedy

Etnológia

Sociológia

Sociálna a kultúrna
antropológia

Psychológia

Ekonomia

6/A DEJINY MIGRÁCIE

Homo migrant prichádza na scénu súčasne s *Homo sapiens*

Antropogenéza sa udiala v Afrike, odtiaľ
expenzia/migrácia

- na ázijský kontinent (pred 100 tisíc rokmi)
- na eurósky kontinent (pred 35 tisíc rokmi)
- na americký kontinent z Ázie cez Beringovu úžinu/šiju (pred 25 tisíc rokmi)

6/B DEJINY MIGRÁCIE

Najznámejšie migrácie

- * Židovský exodus (63 n.l.)
- * Sťahovanie národov (4 – 10 stor.)
- * Európania osídľujú Ameriku, Afriku, Austráliu (16.- 18.stor.)
- * Transfér afrických otrokov na americký kontinent (17.- 19.stor)

Najmasovejšia migrácia

V rokoch 1845-1925 sa do Ameriky prisťahovalo 50 miliónov osôb

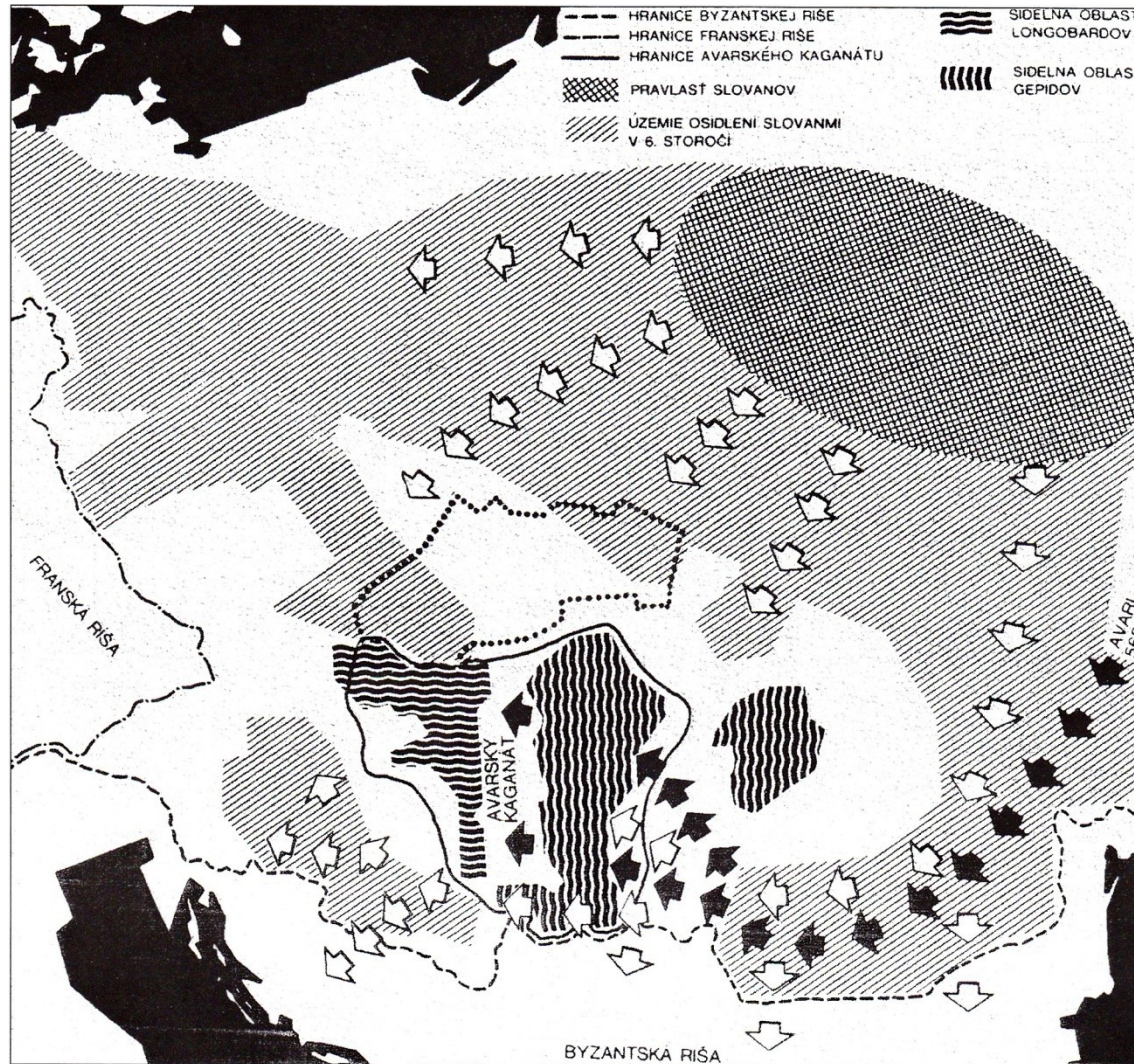
Najrozsiahlejšia migrácia prebieha

v procese globalizácie v druhej polovici 20.storočia

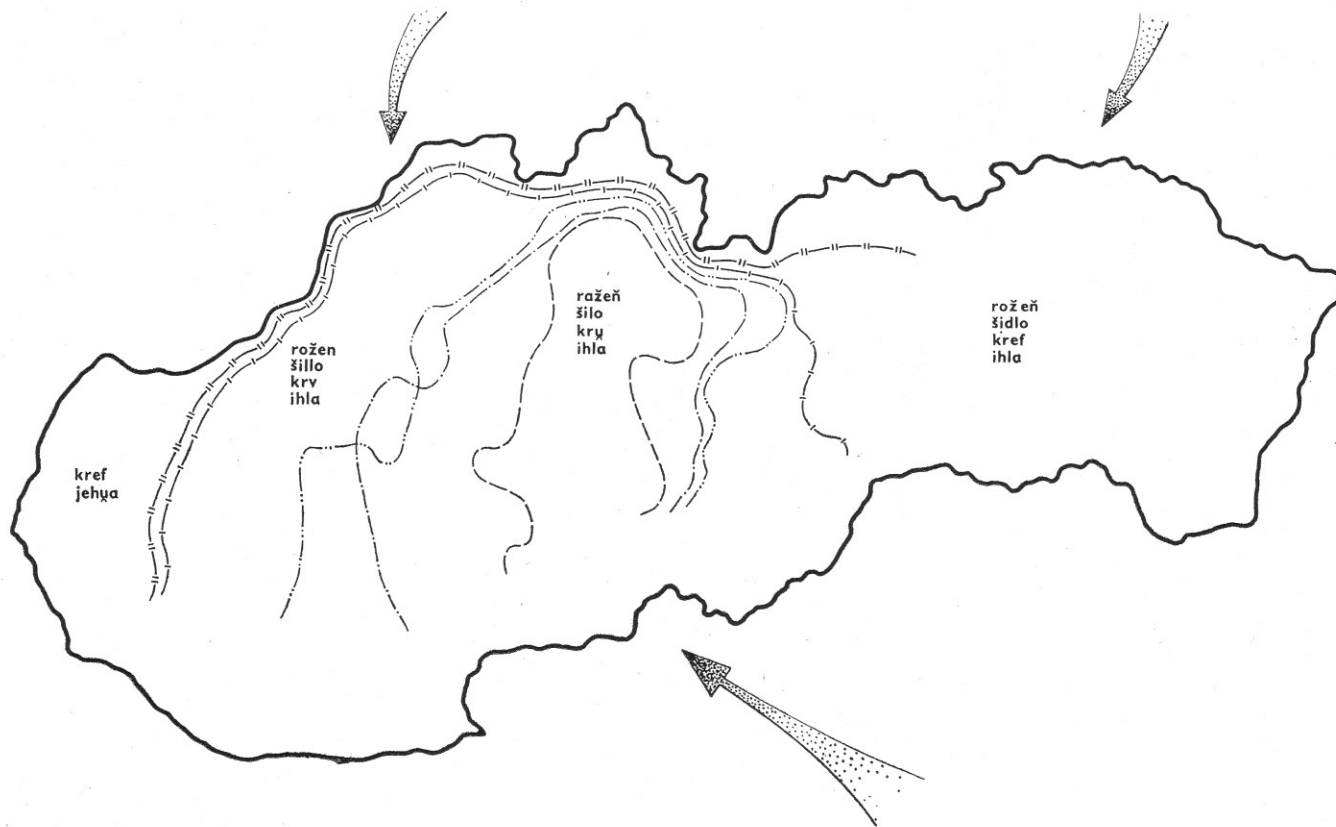
7/ HISTORICKÝ PREHĽAD MIGRÁCIÍ NA ÚZEMÍ ČR A SR

- Príchod starých Slovanov (6.stor.n.l.)
- Príchod starých Uhrov (9.-10.stor)
- Nemecká kolonizácia (12.-14.stor)
- Židovská diaspora (od 11.-12.stor.)
- Valaská kolonizácia (14.-17.stor.)
- Usadzovanie Cigánov/Rómov (14.-15.stor.)
- Chorvátska kolonizácia (16.-17.stor.)
- Imigrácia Bulharov (19.-20.stor.)
- Súčasní migranti, utečenci a azylanti (2 polovica 20.stor.)

7A/ Príchod starých Slovanov

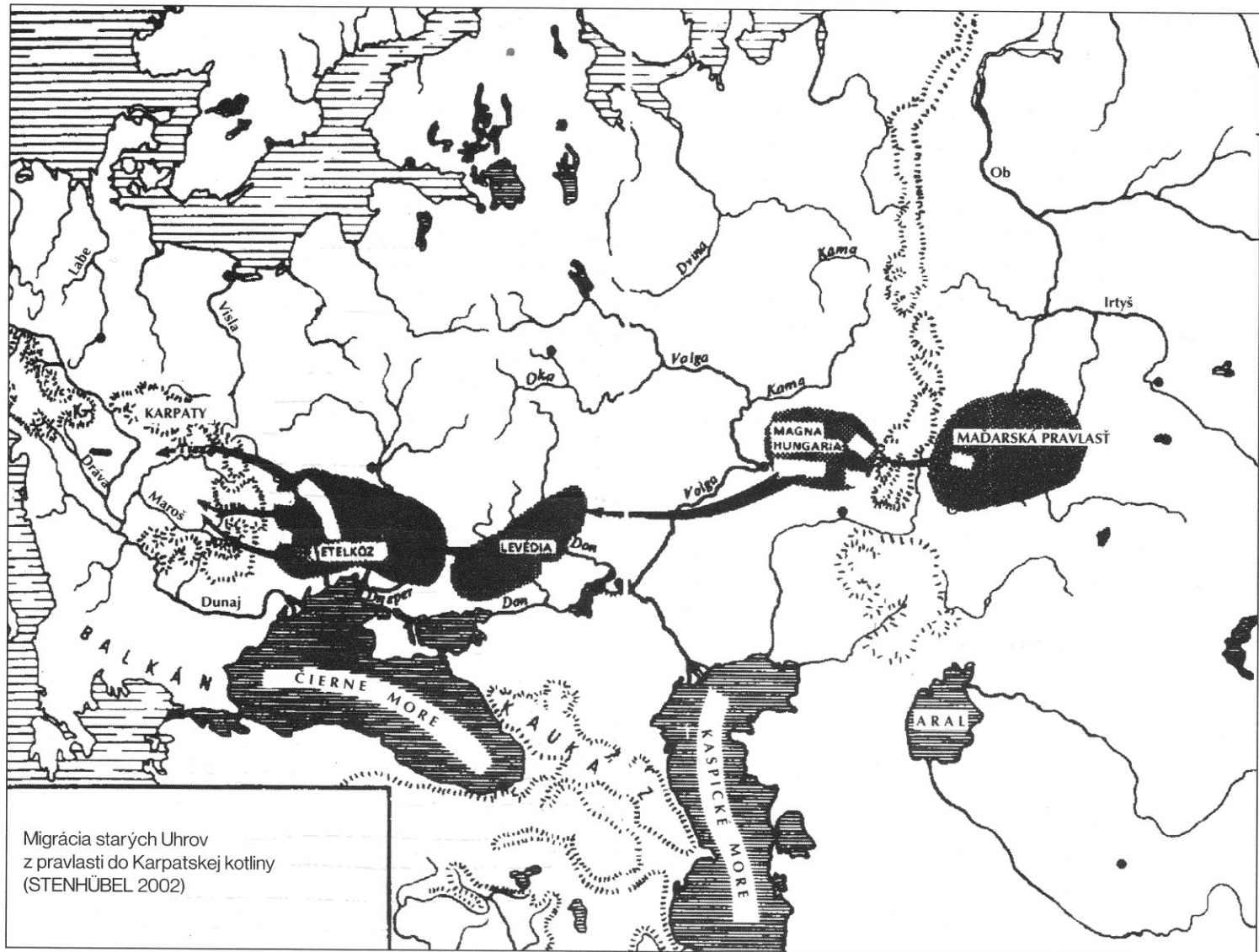
Stredná Európa v 6. storočí (ČAPLOVIČ podľa J. Zábajnika 1998)

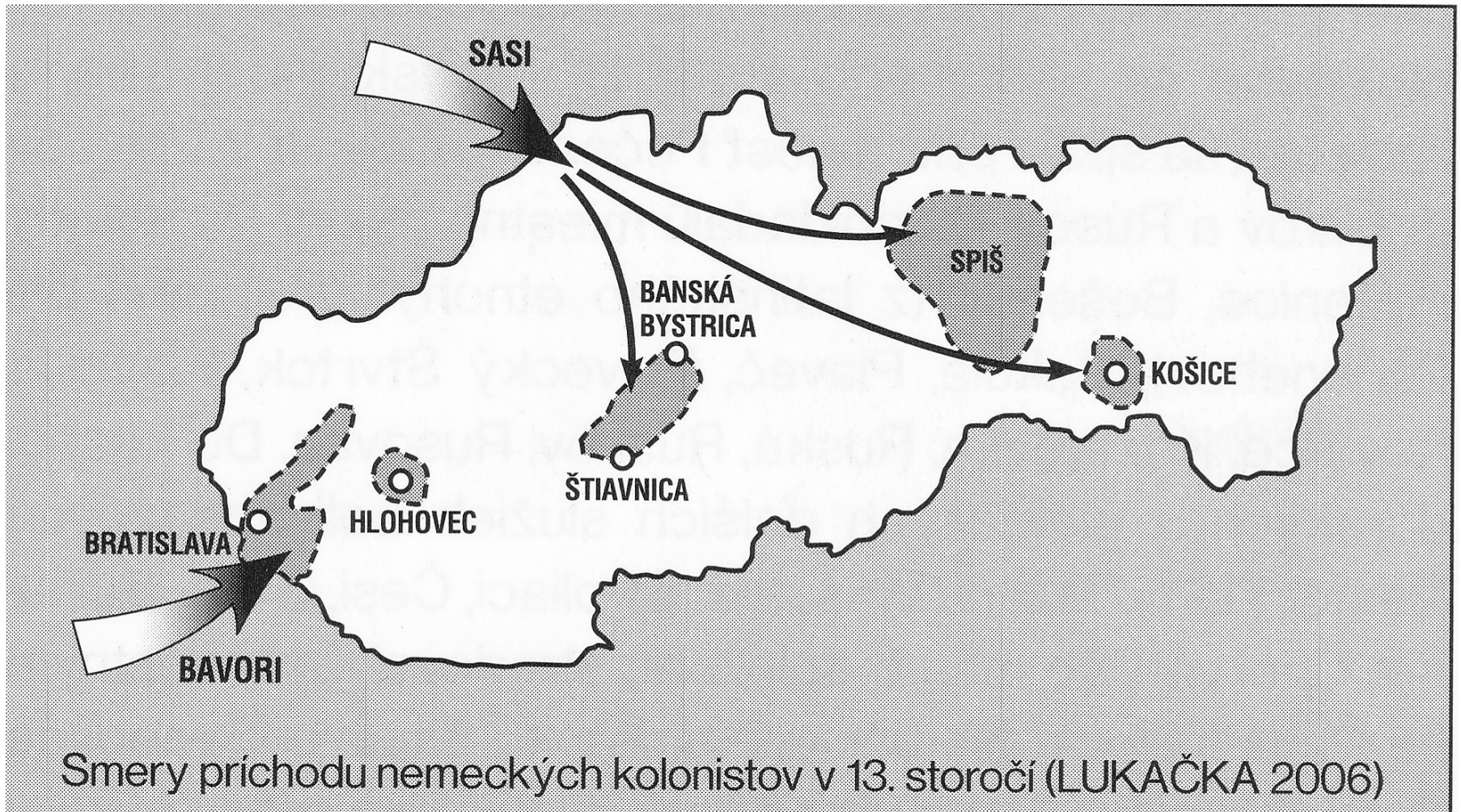
Postupy staroslovanského osídľovania Slovenska a členenie jazykového územia slovenčiny izoglosami starobylých javov spred 10. storočia

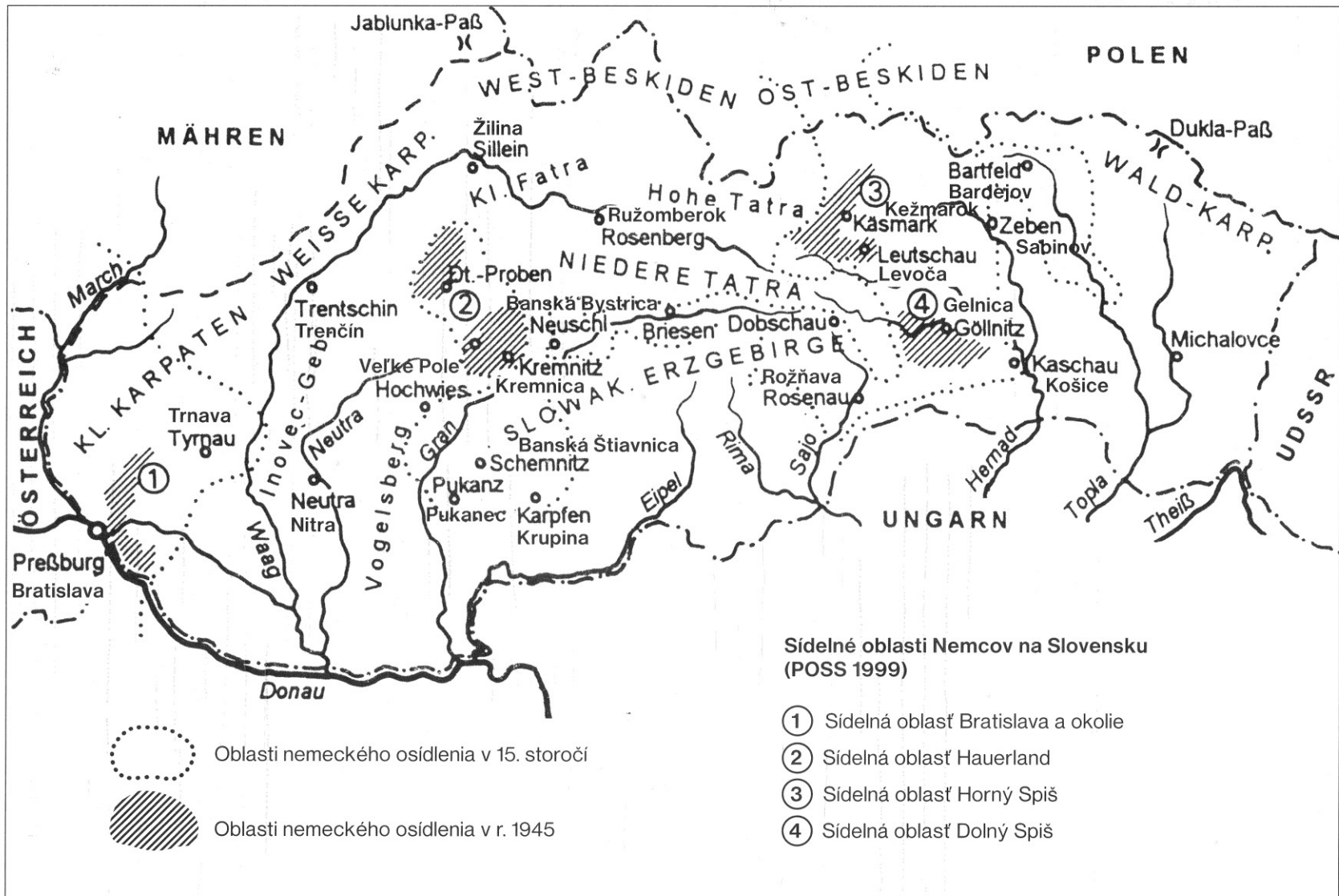
Направления старославянского заселения Словакии и расчленение языковой территории словацкого языка изоглоссами древних явлений, предшествующих 10 веку

7B/ Príchod starých Uhrov

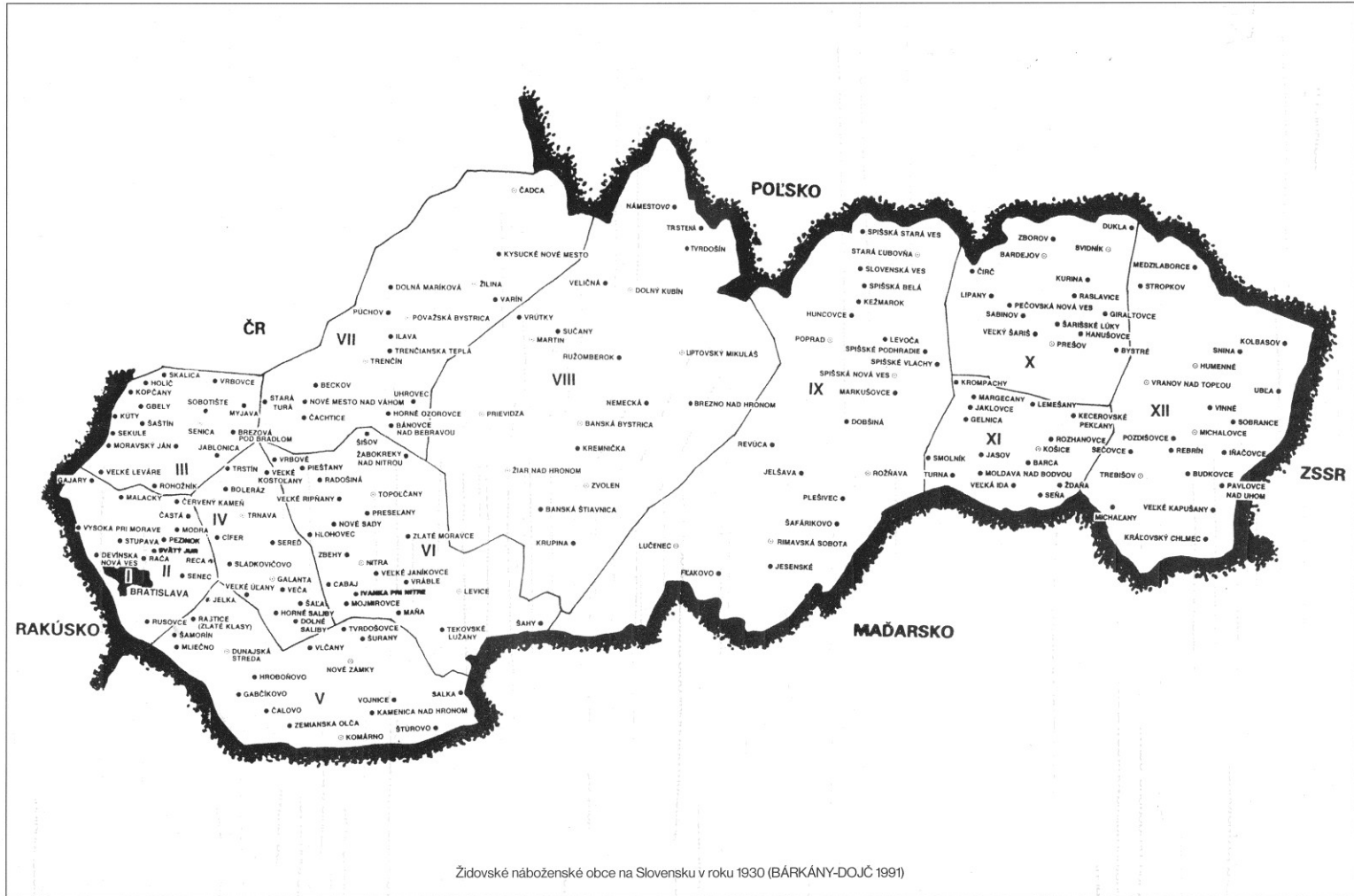

7C/ Nemecká kolonizácia

7D/ Židovská diaspora

Židovské náboženské obce na Slovensku v roku 1930 (BÁRKÁNY-DOJČ 1991)

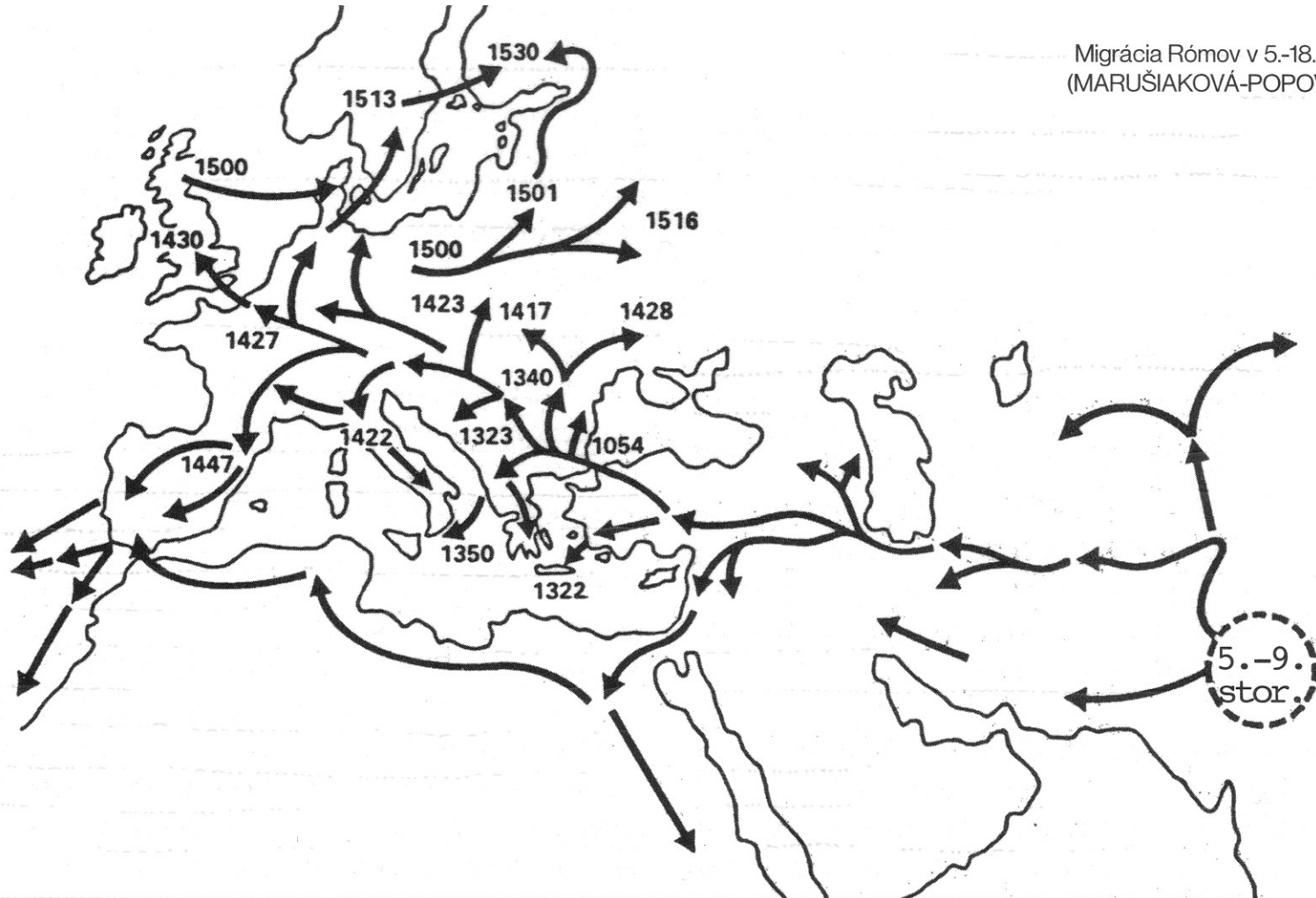
7E/ Valaská kolonizácia

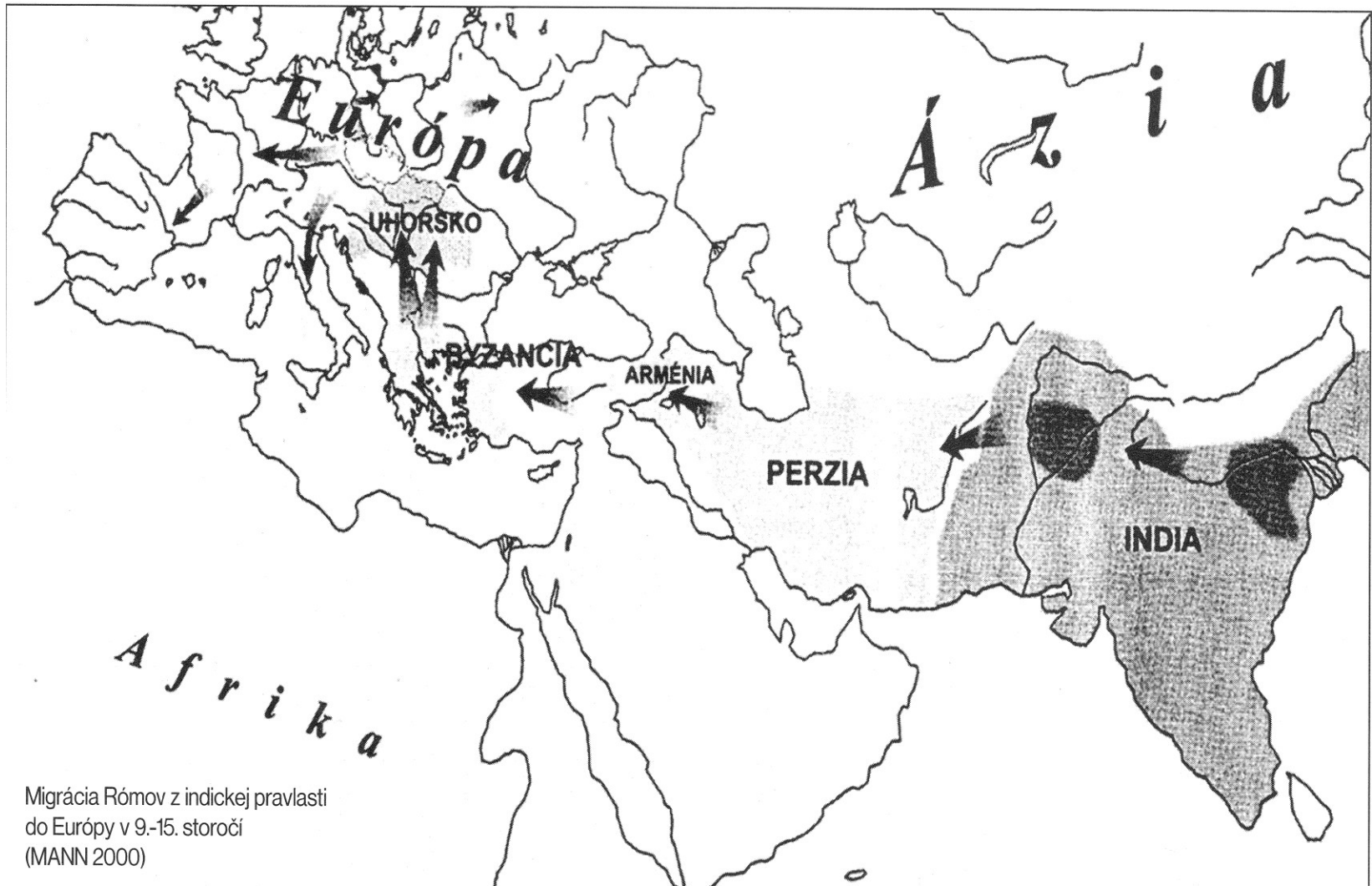
Oblasti východného Slovenska osídlené Rusínmi a Ukrajincami

7F/ Usadzovane Cigánov/Rómov

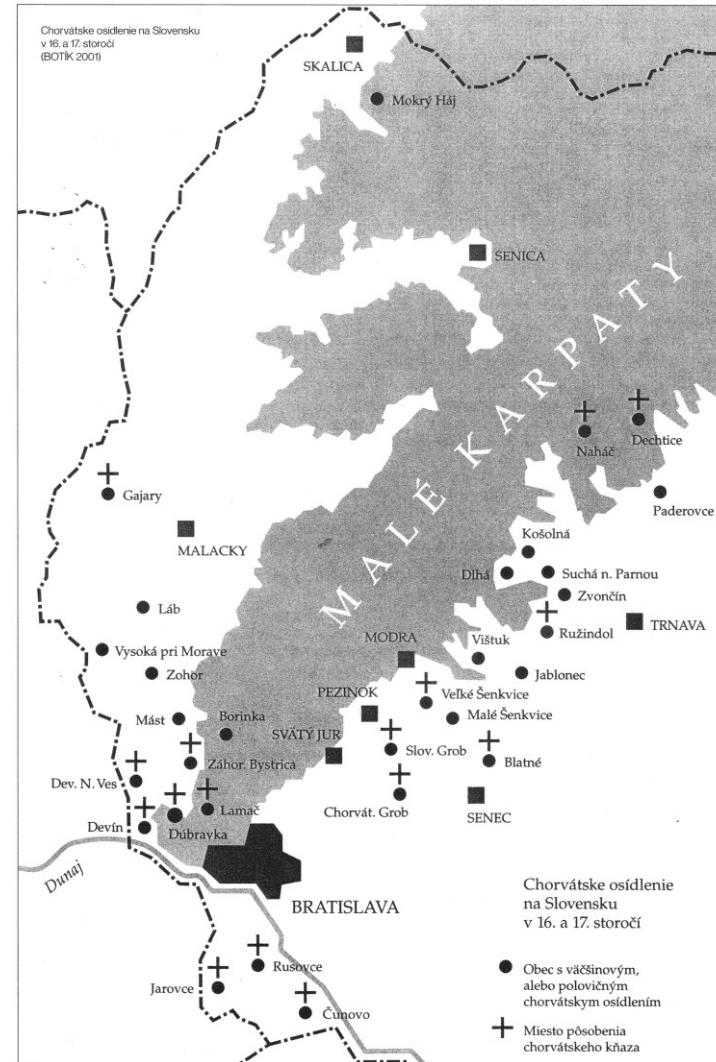
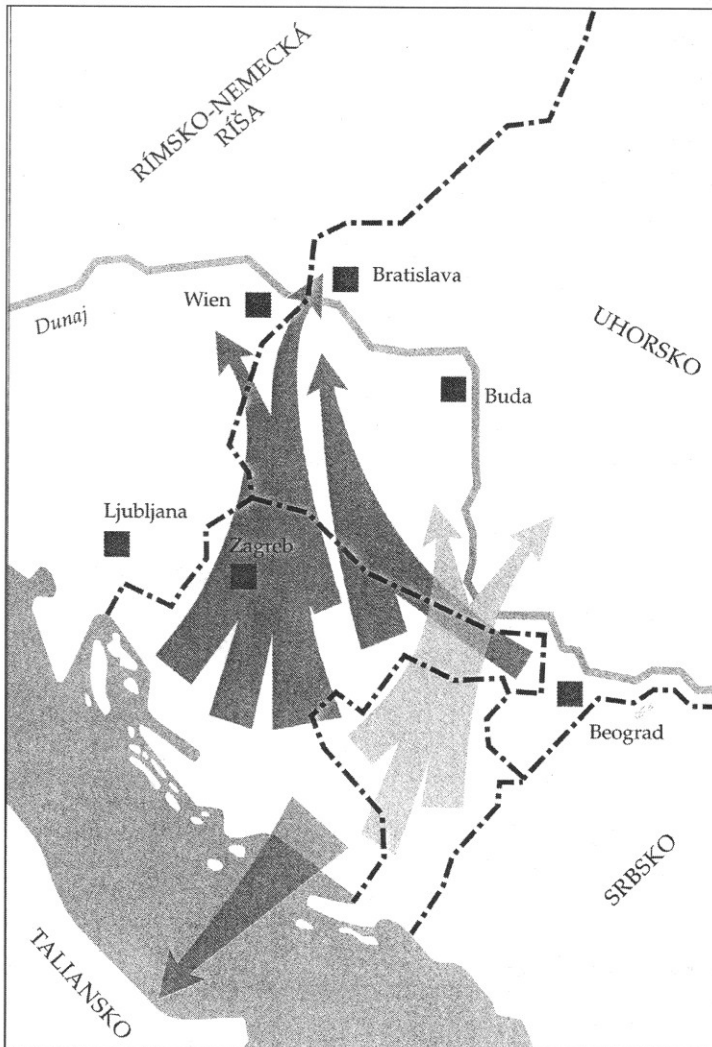
Migrácia Rómov v 5.-18. storočí
(MARUŠIAKOVÁ-POPOV 1993)

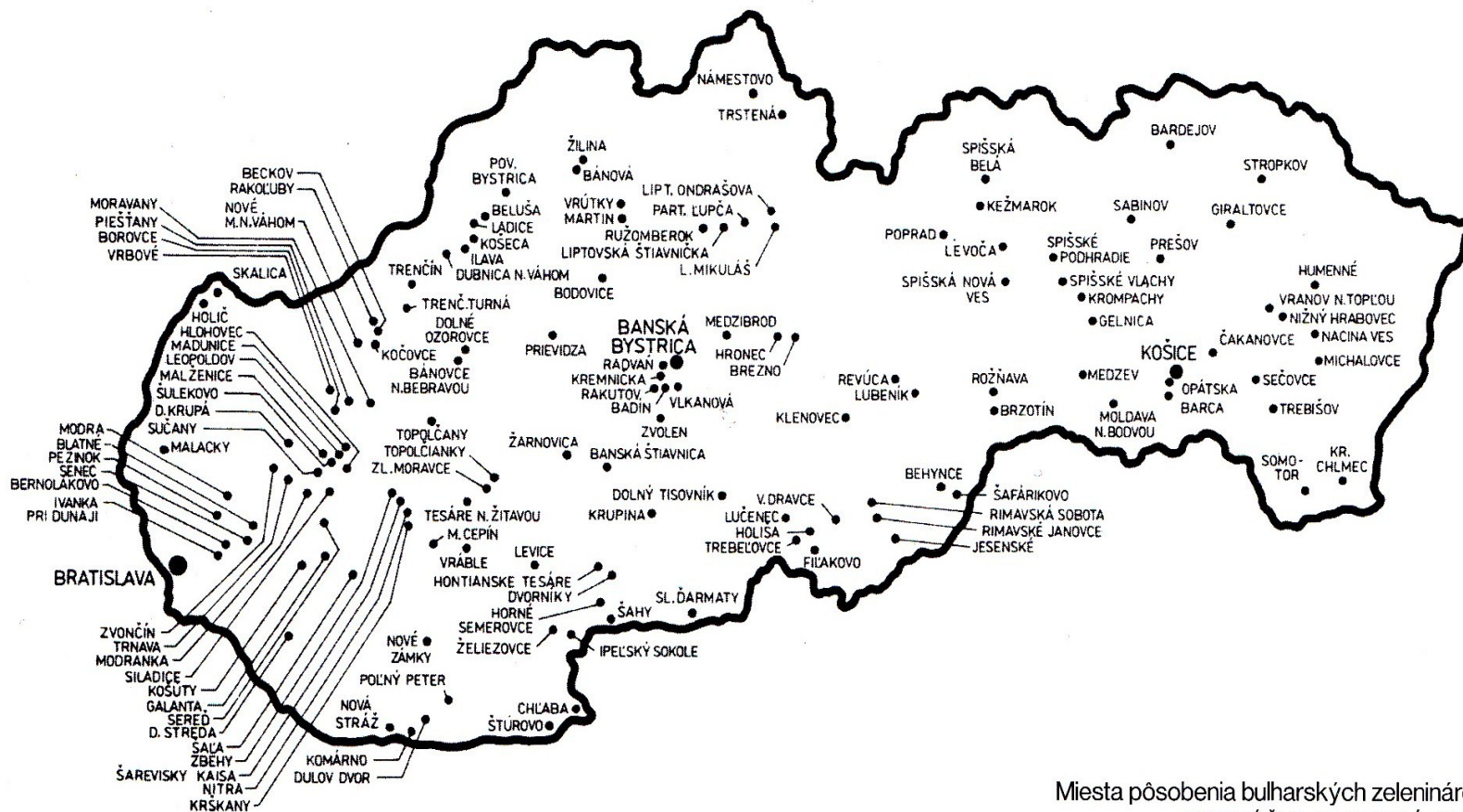

Migrácia Rómov z indickej pravlasti
do Európy v 9.-15. storočí
(MANN 2000)

7G/ Chorvátska kolonizácia

71/ Imigrácia Bulharov

8/ VYSTÁHOVALECTVO / EMIGRÁCIA Z ÚZEMIA ČR A SR

- **Českí náboženský exulanti (16.-17.stor)**
- **Stáhanie Slovákov a Čechov do južných oblastí Uhorska (18.-19.stor.) (Maďarsko, Rumunsko, Chorvátsko, Srbsko, Bulharsko)**
- **Vystáhovalectvo Čechov a Slovákov do západoeurópskych krajín (19.-20.stor.) (Rakúsko, Francúzsko, Belgicko, Nemecko)**
- **Vystáhovalectvo Čechov a Slovákov do zámorských krajín (19.-20.stor.)**
- **Deportácie Nemcov a Maďarov (1945-1947)**
- **Politická emigrácia Čechov a Slovákov (1918, 1945, 1948, 1968)**

9/ OTÁZKY A OKRUHY PROBLÉMOV MIGRAČNÝCH ŠTÚDIÍ

- Aké sú hlavné príčiny migrácie jednotlivcov a skupín?
- Čomu sú vystavení migranti v cieľových krajinách a prijímajúcich spoločnostiach?
- Aké sú dopady/dôsledky trvalého usadenia migrantov na spoločnosť cieľovej krajiny?
- Aké sú dopady/dôsledky migrácie na tých, ktorí zostali „doma“?

10/ TEORETICKO – METODOLOGICKÉ KONCEPTY MIGRAČNÝCH ŠTÚDIÍ

- * **koncept modernity a nacionalizmu**

základnými princípmi sú kolektívny univerzalizmus, národ, národný štát, jednotná národná kultúra, statickosť a nemennosť

- * **koncept postmodernity a multikulturalizmu**

základnými princípmi sú pluralita, diverzita, mnohotvárnosť, procesualnosť a zmeny

- * **koncept transnacionalizmu**

základnými princípmi sú sociálne systémy, sociálne siete a sociálne polia